

DET KONGELEGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

FINANSDEPARTEMENTET

12. MAI 2003

03,440-31

Artikk

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref
03/440 C HV

Vår ref
2003/364- O/SAn
Ark:

Dato

- 8 MAI 2003

Høring. Utredning fra Statsbudsjettutvalget: "Hva koster det? – Bedre budsjettering og regnskapsføring i staten

Det vises til Finansdepartementets brev av 03.02.2003.

Utredningen er omfattende og tar opp mange saker i tilknytning til statens budsjettssystem. Miljøverndepartementet har nøydt seg med å kommentere de sakene vi anser som mest viktige i forbindelse med en eventuelle omlegging i tråd med utvalgets forslag.

Periodiseringsprinsippet

Miljøverndepartementet er positive til utvalgets forslag om å innføre periodiseringsprinsippet. Departementet mener en nødvendig forutsetning for at en slik omlegging av budsjettssystemet skal ha noen hensikt, er at fokus i budsjettsaker blir rettet mot vurderinger av total kostnader og nytte/inntekter av budsjettsaker og ikke kortsiktige likviditetsmessige vurderinger av tiltakene.

Det vil særlig være periodisering av kapitalkostnader som vil være den praktiske forskjellen fra kontantprinsippet, samt noen deler av lønnsbudsjettet. For ordinære forvaltningsorgan ville kapitalkostnadene først og fremst vært knyttet til bygnings-/eiendomsmassen. Etter at Statsbygg har overtatt ansvaret for de fleste av lokalene og eiendommene til den sivile statsforvaltningen, har ikke ordinære forvaltningsorgan slike kapitalkostnader i særlig grad. Vi antar at gjennomføring av periodiseringsprinsippet ikke vil medføre, at ansvaret for bygninger/eiendommer føres tilbake til den enkelte virksomhet.

For ordinære forvaltningsorgan antar vi derfor at effekten av overgang til periodiseringsprinsippet vil være av mindre praktisk betydning. Utvalgets forslag vil først og fremst være knyttet til behandlingen av visse deler av lønnsbudsjettet som arbeidsgiveravgift, feriepenger og eventuelt pensjon. I tillegg kan forslaget medføre endringer i behandlingen av

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Kontoradresse
Myntg. 2
postmottak@md.dep.no
www.miljo.no

Telefon*
22 24 90 90
Org. nr. 972 417 882

Avdeling for organisasjon og økonomi
Telefaks
22 24 95 60

Saksbehandler
Sjur Andersen
22 24 57 24

RECEIVED
COMMUNICATIONS SECTION
FEB 11 1964

100-100000

FEB 11 1964

COMMUNICATIONS SECTION

5

større anskaffelser, som for eksempel ikt-anskaffelser, avhengig av den praktiske utformingen av reglene for aktivering og avskrivning av slikt materiell. Eventuell innføring av periodiseringsprinsippet bør medføre gjennomgående felles regler for aktivering og avskrivning av kapitalkostnader.

Når det gjelder eiendommer, vil vi vise til at Miljøverndepartementet har ervervet og vernet en rekke eiendommer fordi eiendommene har spesielle natur- eller friluftslivskvaliteter. Periodiseringsprinsippet vil i utgangspunktet innebære at kroneverdien av disse eiendommene må anslås årlig og inngå i balansen. Disse eiendommene er ikke ervervet pga. deres økonomiske verdi, men pga. verneverdien knyttet til natur-/friluftslivskvaliteten på eiendommene. Departementet kan derfor i liten grad se hensikten med årlige verdivurderinger av slike eiendommer. Det kan også stilles spørsmål om hensiktsmessigheten av å la slike eiendommer inngå i statens balanse.

Periodiseringsprinsippet kan gjøre det enklere å fastsette priser/gebyrer der prisene skal baseres på marginalkostnadsprinsippet eller på selvkostprinsippet. Vi vil likevel anta at en kan beregne priser etter de to nevnte prinsipper på en tilfredsstillende måte uten å innføre periodiseringsprinsippet.

Det vil kunne oppstå visse administrative overgangskostnader ved innføring av periodiseringsprinsippet knyttet til opplæring av allerede tilsatt personell. Periodiseringsprinsippet er normalt pensum i økonomiutdanning. Kontantprinsippet, kasserapporter og statens kapitalregnskap er imidlertid særegne for staten og er ikke pensum i utdanningssystemet. Vi mener derfor det kun er knyttet kompetanseutviklingskostnader til personell som allerede er tilsatt i økonomifunksjoner. På sikt vil opplæringskostnadene kunne reduseres nettopp fordi periodiseringsprinsippet er en del av økonomiutdanning mens kontantprinsippet er spesielt og ikke inngår i alminnelig økonomiutdanning.

Økonomisystemene som brukes i staten, er utviklet for periodiseringsprinsippet, men har moduler tilpasset kontantregnskap. På systemsiden vil det derfor snarere være innsparinger knyttet til innføring av periodiseringsprinsippet enn økte kostnader.

En merkostnad kan oppstå fordi periodiseringsprinsippet forutsetter at det i tillegg til budsjetter satt opp etter periodiseringsprinsippet, kreves kontantstrømsanalyser. Det er ingen nøyaktig likhet mellom dagens kontantprinsipp og tradisjonell kontantstrømsanalyse. Vi antar derfor det må derfor vurderes nærmere hvordan kontantstrømsanalyser skal utformes til bruk i den makroøkonomiske styringen.

Langtidsbudsjett

I kapittel 10.3.3 tilrår utvalget

- At flerårige budsjettkonsekvenser synliggjøres gjennom flerårige, helhetlige budsjettframskrivninger på detaljert nivå.
- At det åpnes for å fatte flerårige budsjettvedtak for enkelte, nærmere utvalgte prosjekter, virksomheter eller områder.

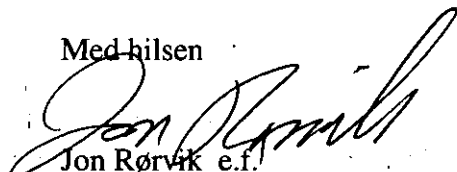
Miljøverndepartementet tilrår at Stortinget får myndighet til å vedta forpliktende rullerende langtidsbudsjetter på detaljert nivå. Ved "rullerende langtidsbudsjett" forstås at Stortinget

vedtar forpliktende rullerende rammer for hvert enkelt departement for tre år ut over det første året i en 4-års periode. Det første årets budsjett forutsettes å være statsbudsjett for vedkommende år. Stortinget må ha muligheten for årlig å vurdere de tidligere fastsatte langtidsrammene, men avvik fra tidligere års rammevedtak forutsettes å bli forklart i teksten som forelegges Stortinget, dersom Regjeringen fremmer slike forslag. Stortingets vedtak av langtidsbudsjett bør være på departementsnivå med rammer for hvert departementet. Disse rammene forutsettes å være aggregert fra detaljerte oppstillinger på postnivå.

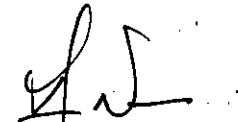
Det er helt sentralt at en slik endring medfører reelle vurderinger av de fremtidige budsjettmessige konsekvensene av vedtakene Stortinget fatter, og innpassing av disse konsekvensene i langtidsbudsjettet. Langtidsbudsjettene må ikke bli en enkel videreføring av statsbudsjettets rammer uten nærmere vurderinger av konsekvensene av Stortingets vedtak med budsjettmessige konsekvenser. Fokus må mao: i større grad rettes mot de langsiktige virkningene av Stortingets vedtak.

- Miljøverndepartementet mener at når et slikt opplegg er etablert og har "gått seg til" i 2-3 år, vil budsjettprosessen i departementene kunne bli forenklet ved at konsekvensjusteringene kan sløyfes, og det bør kunne bli enklere prosesser opp mot de to-tre store budsjettkonferansene for regjeringen. Vi mener også at arbeidet med rammefordeling vil kunne bli forenklet.

Med hilsen

Jon Rørvik e.f.
ekspedisjonssjef

Arne Ness
avdelingsdirektør